

har været saa stor som for Øjeblikket. Ansvarsfølelsen har holdt Trit med hele den Arbejderbevægelse, der har fundet Sted. Det er saare betegnende, at det Antal Mænd og Kvinder, der nu staar indrulleret under Fattigvæsenet, saa langt fra angiver det Antal, der lide Nød, at det kun angiver et lille Tal af dem, der virkelig lide Nød. Der er en Offervillighed og en Ansvarsfølelse indenfor Arbejderklassen som aldrig tidligere, og der gøres fra Tusinders Side de mest heltemodige Anstrelgelser ikke alene for at holde sig fri fra Fættigvæsenet, men ogsaa for at holde sig fri fra at henvende sig til velgørende Institutioner og private om Hjælp. Det, der er Kernepunktet i denne Sag, er: Har Samfundet Pligt eller ikke Pligt til at komme sine syge og skrøbelige Medmennesker til Hjælp? Har Samfundet Pligt eller ikke Pligt til at komme Hustru og Børn til Hjælp, hvis Familieforsørger ligger paa Hospitalet eller paa Grund af Sygdom er afskaaren fra at tjene det nødtørftige? Og vil man, spørger jeg, hvis det skulde vise sig, at en Familieforsørger, der bliver syg, ikke har gjort det, som man maaske kunde forlange af ham, virkelig straffe hans Hustru og Børn for det? Det forekommer mig, at her kan kun være eet Standpunkt at indtage for et kristeligt Samfund, et Samfund, som kalder sig civiliseret, og det er at stille Helbredelsesmidler, Hospitaler og Lægehjælp til Raadighed og at sørge for, at Børnene i Hjemmet ikke komme til at lide Nød, fordi deres Fader eller Moder er syg.

Og jeg hævder, at der er Tusinder og atter Tusinder af Folk, som ikke ere Medlemmer af Sygekasser og ikke have kunnet blive det, fordi de lide af kroniske Sygdomme, eller fordi de ere saa fattige, at de ikke kunde betale selv blot det ringe Kontingent, der kræves. Det er meget rigtigt, hvad den højtærede Indenrigsminister sagde, at det kun er et lille Kontingent, der kræves, men naar Ministeren tilføjede, at med de Priser, der nu betaales for Arbejde, maatte det være muligt for enhver at overkomme at betale dette Kontingent, ja, saa tror jeg om Ministeren, at han virkelig har den Opfattelse, at det er muligt, men i saa Tilfælde skyldes det Ukendskab til de virkelige Forhold. Der er her i Landet ikke nogle Tusinder, men Titusinder af Mænd og Kvinder, der ikke tjene saa meget, at de en Gang ere i Stand til at betale Husleje og Brød, ere i Stand til at tilfredsstille deres rent materielle Fornødenheder, og for hvem en Toøre

spiller en meget betydelig Rolle. Det nytter ikke at komme til disse Folk og sige — det har jeg som Formand for Hjælpekassen hjemme i Aarhus haft Lejlighed til at erfare —: I skulle have sikret jer, det drejer sig dog kun om 2 eller 4 Øre — det er for Resten mere end 2 Øre i mange Tilfælde —; thi de kunne argumentere imod mig og imod de Grunde, man kan stille op, ved at henvise til, hvor fattige og fortvivlede deres daglige Kaar ere.

Jeg har her i min Besiddelse en Række Skemaer, der ere udfyldte i københavnske Skoler. Det er et vilkaarligt Udvalg blandt ca. 4,000 Skemaer, som ere tilflydte Børnenes Kontor i København fra Lærere og Lærerinder ved københavnske Skoler. Det viser sig, at af 4,000, som have søgt om at faa Hjælp til Beklædning, for at deres Børn kunde komme ud i Ferien, var over de 2,000 paa Grund af Sygdom komne saa langt ud i Fattigdom, at de have været nødt til at henvende sig om denne Hjælp. Da det er et lille Livsbillede, som oprulles for os gennem disse Skemaer, skal jeg tillade mig at lægge Beslag paa det høje Tings Opmærksomhed blot i nogle Minutter ved at anføre, hvad der skrives fra de paa-gældende Lærere og Lærerinders Side som Begrundelse for deres Anbefaling af, at vedkommende Børn faa en lille Smule Hjælp. Her er et Hjem med 6 Børn; Lærerinden siger: „Moderen har ligget syg i flere Maaneder, og Faderen har gaaet arbejdsløs det meste af Vinteren“. Her er et andet Hjem med 5 Børn, hvorom det hedder: „Paa Grund af Moderens Sygdom“ Hvis de ærede Herrer derhenne, som just ikke lade til at interessere sig for de sociale Spørgsmaal, men mere for Storpolitik, vilde være rolige, vilde jeg sætte megen Pris derpaa. — Altsaa, det hedder her: „Paa Grund af Moderens Sygdom og paafølgende Død sidste Vinter er Hjemmet kommet i Trang.“ Et Hjem med 5 Børn: „For ca. 1/2 Aar siden døde Valborgs Fader efter en langvarig Sygdom, forarsaget ved Ulykkestilfælde paa en Byggeplads. Moderen er noget svag, saa at hun ikke kan taale baade at arbejde ude og sørge for Hjemmet.“ Et Hjem med 3 Børn: „Moderen er Enke, hun blev syg i Fjor Sommer i Juni Maaned og har siden da kun med Afbrydelser kunnet passe sit Arbejde.“ En Enke med 3 Børn: „Et meget fattigt Hjem; Moderen har en svag Arm og er nervesvækket.“ 6 Børn: „Faderen har ligget syg et Par Maaneder og har nu kun af og til Arbejde, saa Hjemmet trænger til Støtte.“ 2 Børn: „Fader-